

Maandag 9 oktober 2017 – de Voer en mondingen van zijbeken.

Naar de Voerstreek afzakken is altijd een beetje vakantie. Met zijn mooie dorpskernen, glooiende weilanden en bossen, met kronkelende beekjes is het vakantiegevoel niet ver weg.

Laat nu een paar van die kronkelende beekjes net de reden zijn om de verre verplaatsing te maken. We waren immers benieuwd of de beekdonderpad nog terug te vinden was in de Voer en de zijbeken ervan. Dik twee jaren geleden werd de aanwezige populatie gedecimeerd door een geregistreerde vervuiling, zonder gevolg voor compensatie.

We spraken om 8.30u af op de carpoolparking van Diepenbeek en/of om 9.30u aan de kerk van Moelingen. Vooraf werden we door de Provincie Limburg ervan op de hoogte gebracht dat een reporter ons de ganse dag en in de namiddag een fotograaf zouden volgen. Henri Syben, lid van de Provinciale Visserijcommissie Limburg, had te kennen gegeven dat hij er ook graag bij wilde zijn. Voor ons was dat geen enkel probleem.

Op de plaats van afspraak waren Dirk Eerdeken, Chris Onkelinx, Henri Leynen, Thierry Gaethofs, Jos Eykens, Luc Steegmans en Paul Indenhoek, allen vaste leden van de Vissengroep samen met Leen Raats (reporter) en Henri Syben. Er zouden nog twee studenten vanuit het PNC meegaan. Die hebben we niet gezien en er is vooraf ook geen contact geweest met hen. Dat kon voor ons de pret niet bederven.

Na kennis gemaakt te hebben, maakten we de verplaatsing naar de loop van de Voer aan de grensovergang met Nederland. Thierry had dat allemaal netjes voorbereid. De apparatuur en de tools werden in gereedheid gebracht. Vooraleer aan de bemonstering te kunnen beginnen, moesten we nog een flink stuk door een weiland stappen om aan de Voer te geraken.

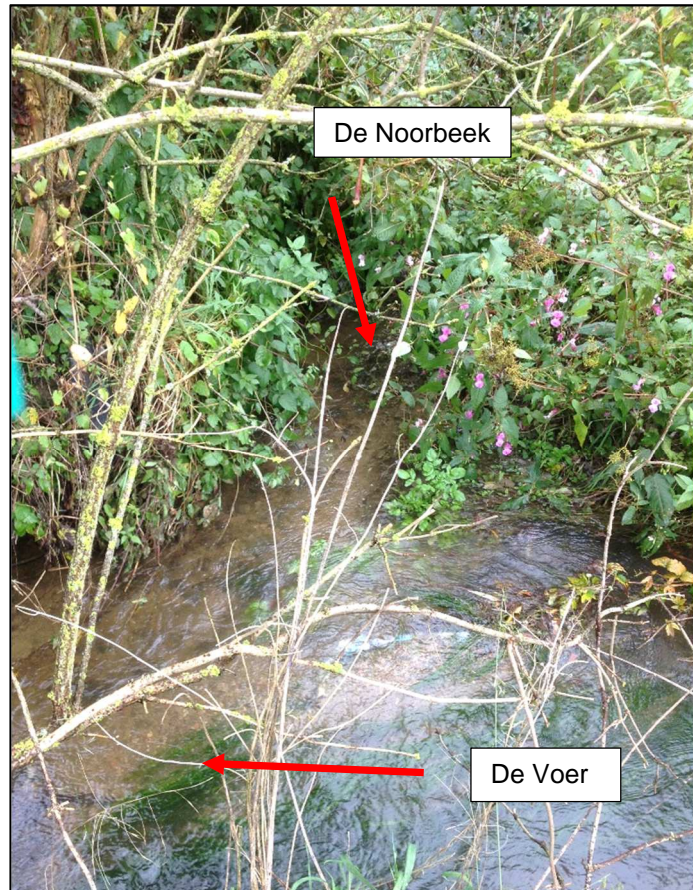

We zouden hier een traject van 50m bevissen. De verwachtingen waren hoog gespannen.

Viel dat even tegen. De beek leek ons erg vervuild en dat werd ook bevestigd door enkele gemeten waterparameters en het zichtbare keukenafval. De resultaten waren navenant. 1 gekwetste beekforel, vermoedelijk door een reiger, 26 3D-stekelbaarsjes, veel met witte stip, en 2 bierpjes. Als dat een referentie zou zijn voor de verdere bemonstering, stonden we er niet goed voor. Afwachten maar.

Terug aan de auto's werd alles netjes terug ingeladen en reden we naar de plek waar de Noorbeek in de Voer uitmondt. Daar startten we de inventarisatie 10m voor en 50m na de samenvloeiing van de Noorbeek en de Voer. We hadden vrijwel direct prijs. De eerste beekdonderpaden waren een feit. Met de stenige ondergrond en obstakels in de beek was het opscheppen ervan niet zo eenvoudig. Uiteindelijk konden we op dit traject toch 116 beekdonderpaden, samen met 5 mooie beekforellen op de meetplank aanbieden. De taken werden

verdeeld. Op de oever maakte Thierry met enkele deelnemers erg gedetailleerde lijsten van de gevangen beekdonderpadden. Blijkbaar is dat nodig om naderhand geloofwaardige statistieken te kunnen opmaken. Luc, Jos en Dirk, gecoacht door Paul, bemonsterden nog een traject van 30m van de Noorbeek. De tuintjes van de aanpalende huizen eindigden in de beek, zo ook meestal het tuinafval. We wisten hier toch 73 beekdonderpadden te vangen. In het algemeen waren deze kleiner dan op de Voer. Misschien fungeerde de Noorbeek als opgroeiplaats voor juveniele beekdonderpadden. Beekvlokreeftjes waren in beide beken overvloedig en in alle formaten aanwezig. Henri Syben zag dat het goed was maar moest ons verlaten. Leen kon de onderlinge plaagstoten in de groep plaatsen en appreciëren. Dat bracht leven in de brouwerij. Op die manier blijft het plezant.

Ondertussen was het dik middag en het hongergevoel begon zich te manifesteren. We maakten eerst nog de korte verplaatsing naar Schophem. Hier stroomt de Voer aan de rand van het dorp en is van de weg afgeschermd door een meterhoge betonnen muur. De picknick smaakte. Ondertussen was Kristof de fotograaf ook gearriveerd.

Beekdonderpadden – foto Chris Onkelinx

Terwijl we terug in de beek stapten, begon Kristof vol passie actiefoto's te maken. Leen voelde zich ondertussen al thuis binnen de groep en werd mee ingeschakeld bij het noteren van gegevens. We hoopten over dit traject van 100m ook beekprik te vangen. Dit mocht niet zijn. Wel wisten we 206 beekdonderpadden, 9 3D-stekelbaarsjes en 3 beekforellen te registreren. Al bij al toch weer mooie resultaten.

Thierry moest de gevangen visjes nog allemaal “verwerken” terwijl hij ons eerst naar het Wad loodste. Dit is een ondiepe doorgang door de Voer voor o.a. landbouwvoertuigen. Deze locatie was ook de plaats waar door het INBO (Instituut voor Natuur en Bosonderzoek) een tiental jaren geleden 7 beekprikken gevangen werden. We deden alle moeite maar zonder resultaat. Misschien moeten we hier eens op een ander tijdstip in het jaar terugkomen. Kristof maakte nog enkele mooie shots met zijn foto toestel. Luc maakte hier ook een praatje met een paar lokale bewoners. Die wisten te vertellen dat er nog heel wat riolering rechtstreeks in de Voer uitkomt. Dat komt de waterkwaliteit zeker niet ten goede. Terug aan de auto's werd alle tuig weer netjes ingeladen om ons naar het volgende punt te verplaatsen.

Hier moesten we over privé terrein om aan de monding van de Veurs in de Voer te geraken. Het traject werd afgebakend. We stapten 10m stroomafwaarts de samenvloeiing in de Voer en zouden tot de doorgang met de straat vissen. Het eerste stuk van het traject zette goed aan. Een bodemval van een twintigtal cm halverwege het traject was blijkbaar niet te overbruggen voor de beekdonderpadden. Dat konden we afleiden aan de vangsten bovenstrooms deze hindernis. Hier werd niets meer gevangen. 2 beekforellen en 3D-stekelbaarsjes, samen met 105 beekdonderpadden waren het resultaat van het ganse traject. Leen en Kristof hadden voldoende input voor hun opdracht en namen met een goed gevoel afscheid.

Maar wij moesten nog even doorzetten. Het traject van de Veurs vanaf de samenvloeiing in de Voer tot aan de straat brachten nog 1 beekforel en 79 beekdonderpadden boven water. Die werden ook nog netjes gemeten, opgeschreven en teruggezet in de Veurs.

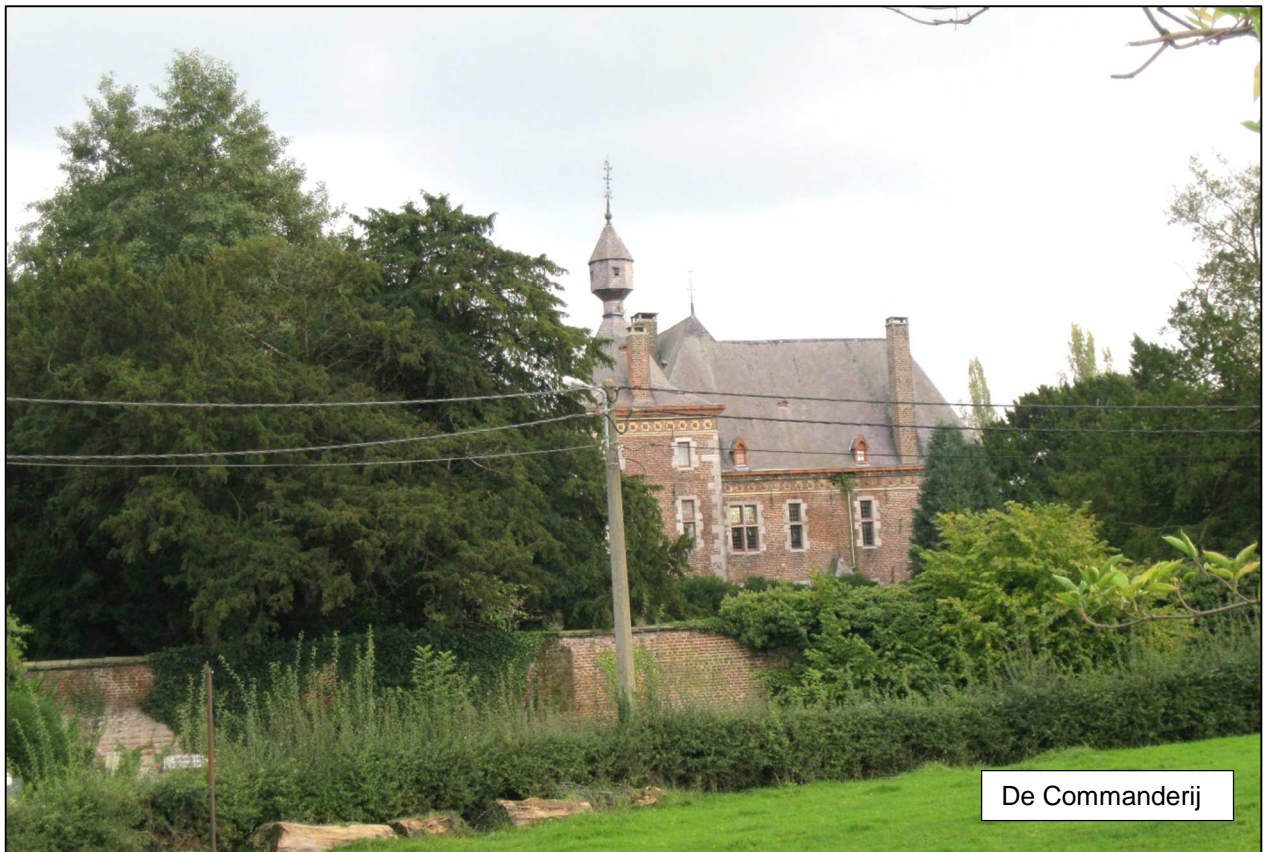
De vermoeidheid begon al zichtbaar te worden, maar we waren vastbesloten nog een laatste monsterplaats aan te doen. Daar zou nog wel eens beekprik kunnen zitten. Stroomafwaarts de Commanderie in Sint-Pieters Voeren kronkelde de Voer door een golvend weiland met een grote boerderij. Hier zou twee jaren geleden ook de calamiteit met vissterfte plaatsgevonden hebben. De drinkpoelen werden uitvoerig bemonsterd op beekprik. Helaas wisten we er hier ook geen te vinden. Wel werden in de diepere stukken in het traject van 100m 72 beekforellen, 1 bronforel en enkele stekelbaarsjes gevangen. Deze forellen waren ontsnapte exemplaren van de kwekerij rond de Commanderie.

Al bij al konden we tevreden zijn met de grote aantallen beekdonderpadden op de verschillende monsterplaatsen met een totaal van 634. Te bedenken dat we bij het opscheppen ervan nog een groot aantal het hazenpad wist te kiezen.

De dag werd afgesloten met een drankje in de iets verderop gelegen drankgelegenheden de Cantarel. Hier werd nog even nagepraat om daarna de terugweg naar huis aan te vangen.

Ondanks het aangekondigde minder goede weer, was deze dag zonder neerslag met veel goesting en een fantastisch team voor de Vissenwerkgroep weer een van de topdagen van dit werkjaar. Met dank aan Thierry voor de uitwerking van het programma, Henri, Leen, Kristof Luc, Chris, Dirk, Paul en Henri voor het gezelschap en allen voor hun inzet. Je moet het toch telkens maar weer doen.

Voor de LIKONA-Vissenwerkgroep,
Jos Eykens
Voorzitter/verslaggever.

De Noorbeek stroomopwaarts de monding in de Voer

Typische bodemval in de Voer →

Meetpunten	1	2	3	4	5	6	7	8
Beekforel	1	5		3		2	1	72
Bronforel								
Bermpje	2							
Beekdonderpad		116	71	206	57	105	79	
Snoek		1						
3D-stekelbaars	26			9	10	12		11

	pH	Watertemperatuur In °C	Geleidbaarheid in µS/cm
Meetpunt 1	8,25	12,5	1110
Meetpunt 8	7,7	12	668